

KLUKKA

GAZETA WYDAWANA PRZEZ TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW RYDUŁTÓW OD 1994 ROKU

Nr 398 ISSN 1426-9271 miesięcznik 15 lutego 2019 2,50 zł (w tym 8% VAT)

Rydułtowy i gminy powiatu wodzisławskiego oraz rybnickiego

*14 luty
Walentynki*

Redaktor wydania:
Joanna Rusok

Redaktor wydania:
Janina Oleś

W numerze:

- *Pstrąskie utopce*
- *Wieści z Gminy Lyski*
- *Podsumowanie roku 2018 w TMR*
- *Z życia Miasta*
- *Biesiada w TMR*
- *Krzyżówka*
- *Rozważania Prezesa*
- *Walentynki*
- *O zdrowiu*
- *Kalendarium*
- *Poezje*
- *Aktualności*
- *I dużo więcej ...*

JAK ZMIENIAŁO SIĘ NASZE MIASTO?

W tym numerze „KLUKI” zobaczymy jak zmieniły się dwa budynki na głównym skrzyżowaniu

PSTRAŹSKIE UTOPCE

Chca wom pogodać troszka o moji wsi Pstrążnej. Pstrążno jest już bardzo staro ale piykno. Otoczono jest pięćoma lasami i aż sztyrnaścioma stawami. Bez pojszczodek tych stawów je krzypopa, w nij płynie woda Suminka. Wiyecie ludzie jak kiejs woda w tej Sumince była czysto i przejrzysto. A wiela

w nij było raków, szczupoków, a pstrągów? Bestoż miano Pstronżno pochodzi łod tych pstrongów. A że u nos było tela stawów, krzypopów i bagnów, to tyż były i utopce.

A wiyecie skond sie wziyny te utopce? Kiejs Pan Boczek pedziol, że ześle swojygo Syna na ziy-mia, bydzie Bogiym – Człowiekiym a aniołowie bydom mu sie kłaniać. Tyn nejpiykniejszy anioł Lucyper pedziol: „Ni, jo sie człowiekowi kłaniać nie byda”. Zbuntował sie i wroz z nim

czyńś aniołów. Powiyom wom tak rychtyk prowda. W niebie zrobiyla sie chaja. Na czele tych dobrych aniołów stanył św. Michał Archanioł. Zwyciynzył tych buntowników i ściepnył ich do piekła. Ale jak łone tak leciały, to wszystkie tak prosto do piekła niy wleciały. Jedne spadły do pstronskich stawów, do krzypopów i bagnów. To były te utopce. Łone ludziom robiły na złość, przemiyniały sie za roztomańte rzeczy. Powiyom wom, roz jechoł Francik forum, widziol, że po Utratowej łonce loce świnka. Zatrzymoł konia, uwionzoł łopraty o łobartel i polecioł za tom świonkom. Łona zacza uciekać, kwiczeć, on już cały zdyszany – już miol jom chycić a łona fik do Suminki. To był utoplec, zaczał sie chichrać i klaskać rynkami i godać: „Alech cie nabroł”.

Roz szła baba z torgu, na plecach miała trowniczka – taka chusta co do ni koszyk i ciynżki rzeczy wkłodała. Dziwo się, na drodze leżała tako piykno szlajfka, myślała: „To byda mogła moji dziolsze warkocze splyjś”. Podniosła jom i wciepła do trowniczki. Naroz ta trowniczka zrobiła sie łogromnie ciynżko, że ledwie iść umiała. Jak prziszła ku stawom, z trowniczki wyskoczył utoplec. Zaczon sie śmioć na cały pysk, klaskać rynkami i godać: „Aleś mie ponosiyla”. Łona wystraszo zacza sie żegnać i uciekać do swoji chałupy.

Roz formon wiózł stromy z lasa, końce tych stromów prawie siongały po ziy-mie. Naroz na końcu tego stroma znejdła sie słomka. Koniom zrobiły się łogromnie ciynżko, formon zaczon je śmigać biczym i wrzeszczeć: „Wio siwek, wio hans”. Konie aż sie potym oblywały. Jak przyjechali ku stawom z końca tych stromów, zeskoczył utoplec. Zaczon skokać, klaskać

rynkami, chichrać sie i godać: „Aleś mie piyknie przewioz”.

Roz Hanys łod Utratki poszeł na wiesty do sąsiada. Utratka pedziola: „Nie siedź tam długo”. Ale Hanys sie zasiedziol bo grali w karty. Utratka nerwowo godo: „Jak jeno przidzie to mu tyn pysk strzaskom”. Naroz słyszy klupani do dźwirzi. Łotwiyro te dźwirze, myślała że to Hanys, chyciyla go za rynka i chciała mu wlepić w pysk a tu rynka łodowato. Przerazo wrzaska i trzasła dźwirzami. A utoplec zaczon sie śmioć, klaskać rynkami i wrzeszczeć: „Alech cie nabroł”.

Były też i dobre utopce, ludziom pomagały. Roz młynorz Utrata miol ogromnie dużo łobiyno do zemlecio. Mleł cały dziyn do wieczora a jeszcze dużo miechów zostało. Prziszel utop lec i pedziol: „Młynorzu, jużście som tacy słabi, odpocznijcie się trocha”. Młynorz siednył na miech i już społ. Jak się obudzył to wszystkie miechy były zemlete. Starej Utratce też pomog. Wiyecie, Kieś było dużo dziecek to baba tyż miała dużo roboty we chlewie, na polu i w zegrodce. Prani to się prało w nocy. Nie było pralek ani automatow. Była dziewanno wanna, rompel i mydło.

Jo tyz za młodu tak prała. A bez dziyn poszwy, płachty i serwety rozciągało się na trowie i polywało giskanom z wodom. Słońce te prani wybielało. Roz Utratka była tak słabo, że ledwo stoła. Też przyszol utop lec i pedziol: „Odpocznijcie się”. Łona zaroz usła. Jak się łobudziyla, prani było czyściutko wyprane.

Moja mamulka opowiadała mi, że jej starzik był szewcem i do niego też przychodził utop lec, siodoł na wiyżce i zelowoł szczawiki. A wiyecie jak dziolchy musiały dać pozor na cudzych piyknych kawalerów? Tańcowały z nimi aż północ minyła. Jak to był utop lec to zostawił kałuża na stołku. Teraz w naszych stawach som karpie zamiast utopców. Jest pełno wyndkorzy co siedzom nad stawami łod rana do wieczora. Jest i stado koni. Každy se może na nich pojeździć.

Agnieszka Rusok

Górska jesień i zima należała do Rydułtowików!

Dbanie o dobrą formę i samopoczucie już od dłuższego czasu stało się w naszym kraju modne. Coraz więcej osób biega, jak grzyby po deszczu powstają kolejne odcinki ścieżek rowerowych. Coraz więcej osób spędza również czas wędrując po górskich szlakach. Wśród tych osób bardzo aktywną grupą są także rydułtowanie. Choć wydaje się, że wraz z końcem lata sezon na górskie wędrowki minął, grupa mieszkańców naszego miasta dobitnie pokazała, że w prawdziwa pasja nie ogranicza się tylko do zdobywania górskich szczytów w lipcu i sierpniu. A pochwalić się mają czym!

Jesienią nasi mieszkańcy zdobyli najwyższy szczyt Polski znajdujący się w całości w naszym kraju, czyli liczący 2291 m n.p.m. Kozi Wierch, będący szczytem, przez który przechodzi słynny, najtrudniejszy szlak w Polsce, jakim jest osławiona Orla Perć. W czasie tej wrześnie wyprawy, jej uczestnicy wędrowali również jaskiniami doliny Kościeliskiej.

Na szczycie Koziego Wierchu

Ambitnym rydułtowanie było jednak mało. Kolejną jesienną wyprawą, w skład której wchodził również mieszkańcy Rydułtów była jesienna wyprawa w Bieszczady. Takich widoków jakie towarzyszyły uczestnikom na tej wyprawie naprawdę można pozazdrościć. Bieszczady są piękne o każdej porze roku, jednak jesienią feeria barw jest wręcz oszałamiająca. Czerwień, żółć, brąz, zieleń oraz wszystkie odcienie tych kolorów w połączeniu z ogromem przestrzeni i pięknem tamtejszych połonin i szczytów gwarantują jedne z najpiękniejszych widoków w życiu. Wędrowcy zdobyli najwyższy szczyt Polskich Bieszczadów jakim jest Tarnica, przeszli także m.in. przez Połoniny, Smerek i Halicz. Ponieważ uczestnikom wyprawy dopisywała pogoda, atrakcje czekały nie tylko w dzień. Bieszczadzkie niebo, wolne od świateł miast czy choćby blasku latarni ulicznych, bez chmur i smogu zafundowało uczestnikom wyprawy festiwal spadających gwiazd, oraz widoki drogi mlecznej, tak wyraźnie widocznej jak nigdzie indziej w naszym kraju.

Kolejną górską wyprawą, w której uczestniczyli Rydułtowanie było zakończenie sezonu PTTK „Rybnik”, w którym wielu mieszkańców naszego miasta jest zrzeszonych. Celem wyprawy były Góry Sowie i okolice. Oprócz najwyższego

szczytu Gór Sowich jakim jest Wielka Sowa grupa odwiedziła także kopalnię w Nowej Rudzie, zamek Grodno, jezioro bystrzyckie, podziemne miasto Osówka należące do kompleksu „Riese” (Olbrzym), a także kościół neogotycki NMP w Bielowie, mieście znanym wszystkim fanom „Trylogii Husyckiej” Andrzeja Sapkowskiego.

Jesień w Bieszczadach była niezwykle piękna

Choć sezon wypraw z PTTK Rybnik się zakończył, nie oznacza to, że Rydułtowanie spoczęli na laurach. Wszak góry zimą są również piękne!

Uczestnicy na wycieczce w kopalni w Nowej Rudzie

Tuż po świętach Bożego Narodzenia grupa 9 miłośników górskich wędrowek postanowiła zakończyć rok z przytupem – zdobywając 3 najwyższe szczyty pasm należących do Korony Gór Polski. W tej grupie niemal połowę stanowiły osoby z naszego miasta. Grupa za bazę obrała sobie Krościenko nad Dunajcem, skąd odbyła się wyprawa na Wysoką (Wysokie Skalki), będącą najwyższym szczytem Pienin. Wędrowka w śniegu nie zniechęciła uczestników, żartem nie było końca a wyprawę w ten dzień zakończyły zjazdy na „jabłuszkach” (u nas znanych jako „dupoloty”). Drugi dzień był prawdziwym wyzwaniem dla uczestników, ponieważ w planach była Radziejowa, najwyższy szczyt Beskidu Sądeckiego. Jest to szczyt, który nawet w lecie przy dobrej pogodzie stanowi nie lada wyzwanie dla wędrowców i potrafi skutecznie zweryfikować umiejętności, kondycję i wytrzymałość górskiego turysty. Wszystko za sprawą bardzo długich podejść na i ze szczytu. Dość powiedzieć, że niezależnie którą drogą chce się zdobyć Radziejową, należy liczyć się z niemal 30 km marszem. Jeżeli dodamy do tego ujemną temperaturę, wiatr, głęboki śnieg, wę-

drówkę po zmroku w świetle latarek otrzymamy wyprawę, z której przebycia uczestnicy naprawdę mogą być dumni. Cała grupa podołała zadaniu, a pomimo zmęczenia zapadła decyzja, by w kolejnym dniu zaatakować kolejny szczyt z Korony Gór Polski – Lubomir, na którego szczycie znajduje się obserwatorium astronomiczne.

Wędrowanie zimą również ma swój urok!

Górska odzież nie zdążyła jeszcze dobrze przeschnąć, a rydułtowanie znów ruszyli na szlak. Trzyosobowa wyprawa za cel obrała sobie przywitanie Nowego Roku na Skrzycznym. O tej wyprawie jednak już w osobnym artykule.

Jak widać, w naszym mieście istnieje spora grupa miłośników górskiego wędrowania, także tego bardziej ekstremalnego, zimowego, nocnego. Ponieważ byłem uczestnikiem każdej z powyższych wypraw, mogę z całą pewnością stwierdzić, że zarówno nasi rydułtownicy jak i podróżnicy z innych miast to wspaniali ludzie, z którymi wspólne wędrowanie jest przyjemnością, a poziom organizacji i profesjonalizm wypraw jakie przygotowuje PTTK Rybnik daje gwarancję na bezpieczne wędrowanie niezależnie od pór roku. Do zobaczenia na szlaku w tym roku!

Lukasz Majer

Walentynki

Walentynki (ang. Valentine's Day) – coroczne święto zakochanych przypadające 14 lutego. Nazwa pochodzi od św. Walentego, którego wspomnienie liturgiczne w Kościele katolickim obchodzone jest również tego dnia.

Zwyczajem w tym dniu jest wysyłanie listów zawierających wyznania miłosne (często pisane wierszem). Na Zachodzie, zwłaszcza w Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych, czczono św. Walentego jako patrona zakochanych. Dzień 14 lutego stał się więc okazją do obdarowywania się drobnymi upominkami.

Historia walentynek

Walentynki są obchodzone w południowej i zachodniej Europie od średniowiecza. Europa północna i wschodnia dołączyła do walentynkowego grona znacznie później.

Pomimo katolickiego patrona tego święta, czasem wiązane jest ono ze zbieżnym terminowo zwyczajem pochodzącym z Cesarstwa Rzymskiego, polegającym głównie na poszukiwaniu wybranki serca, np. przez losowanie jej imienia ze specjalnej urny. Współczesny dzień zakochanych nie ma jednak bezpośredniego związku z jednym konkretnym świętem starożytnego Rzymu, choć jest kojarzony z takimi postaciami z mitologii jak Kupidyn, Eros, Pan czy Juno Februata.

Możliwe, że zwyczaje związane z tym dniem nawiązują do starożytnego święta rzymskiego, zwanego Luperkaliaми, obchodzonego 14–15 lutego ku czci Junony, rzymskiej bogini kobiet i małżeństwa, oraz Pana, boga przyrody.

Z kolei Brytyjczycy uważają to święto za własne z uwagi na fakt, że rozślawił je na cały świat sir Walter Scott (1771–1832).

Walentynki w Polsce

Do Polski obchody walentynkowe trafiły wraz z kultem świętego Walentego z Bawarii i Tyrolu[4]. Popularność uzyskały jednak dopiero w latach 90. XX wieku. Jedyne i największe w Polsce odbywają się corocznie od 14 lutego 2002 roku w Chełmnie (województwo kujawsko-pomorskie) pod nazwą "Walentynki Chełmińskie". Za sprawą przechowywanej, prawdopodobnie od średniowiecza, w chełmińskim kościele farnym pw. Wniebowzięcia NMP (1280–1320) relikwii św. Walentego, połączono tu lokalny kult św. Walentego z tradycją anglosaską.

Wikipedia

Święty Walenty

Walenty z Rzymu, również Walenty z Terni (ur. ok. 175 w Interamnie, zm. ok. 268–269 w Rzymie) – biskup i męczennik chrześcijański, święty Kościoła katolickiego, syryjskiego, wspominany przez Kościół anglikański i luterkański (LCMS).

Życiorys

W Martyrologium Rzymskim wymieniany jest dwukrotnie: jako kapłan rzymski, ściany w czasie prześladowań chrześcijan za panowania cesarza Klaudiusza II Gockiego oraz biskup Terni koło Rzymu. Wobec braków materiałów źródłowych potwierdzających istnienie dwóch postaci uważa się, że jest to ta sama osoba. Kwestią pozostającą nierozstrzygniętą pozostaje czy kult zawędrował z Rzymu do Terni czy odwrotnie.

Ołtarz św. Walentego w kościele parafialnym w Urazie. Już w IV wieku grób świętego otoczony był kultem. Papież Juliusz I wybudował nad tym grobem bazylikę, a papież Teodor I odrestaurował ją.

Legends

Walenty z wykształcenia był lekarzem, z powołania duchownym. Żył w III wieku w Cesarstwie rzymskim za panowania Klaudiusza II Gockiego. Cesarz ten za namową swoich doradców zabronił młodym mężczyznom w wieku od 18 do 37 lat wchodzić w związki małżeńskie. Uważał on, że najlepszymi żołnierzami są legionści niemający rodzin. Zakaz ten złamał biskup Walenty i błogosławił śluby młodych legionistów. Został za to wtrącony do więzienia, gdzie zakochał się w niewidomej córce swojego strażnika. Legenda mówi, że jego narzeczona pod wpływem tej miłości odzyskała wzrok. Gdy o tym dowiedział się cesarz, kazał zabić Walentego. W przeddzień egzekucji Walenty napisał list do swojej ukochanej, który podpisał: „Od Twojego Walentego”. Egzekucję wykonano 14 lutego 269 r.

Patronat

Wskutek splotu zwyczajów ludowych, folkloru i legend był uważany za obrońcę przed ciężkimi chorobami (zwłaszcza umysłowymi, nerwowymi i epilepsją), a w Stanach Zjednoczonych, Anglii i współcześnie w Polsce został uznany za patrona zakochanych.

Wikipedia

KARNAWAŁOWY FESTIWAL NAUKI W SP4

4.01.2019 to wyjątkowy dzień dla naszej szkoły, gdzie magia świąt łączy się z zabawą i naukową pasją. Taka już nasza tradycja zakorzeniona w Gimnazjum nr 1, a owocująca w Szkole Podstawowej nr 4.

Świąteczne opowieści zaprezentowali uczniowie różnych klas, zespołów: gitarowego, wokalnego czy kółka teatralnego. Tańce, śpiewy, recytacje i aktorstwo na wysokim poziomie po raz kolejny zaskoczyły gości.

Po części artystycznej wszyscy mieli okazję skorzystania z kawiarenki, gdzie pysznościom przygotowanym przez nasze szkolne mamy nie było końca.

Następnie nadszedł czas na prezentację naukowych pasji uczniów pod okiem nauczycieli. Nie zabrakło prac wykonanych w ramach projektu „Niepodległa”, prób literackich uczniów, popisów umiejętności językowych, chemicznych wybuchów i fizycznych przyciągań, przyrodniczych eksperymentów, zaprojektowanych robotów, matematycznych zagadek, wystawy książek zakupionych w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa. Każdy znalazł coś dla siebie.

Chcielibyśmy, aby panującą tutaj atmosferę zamknąć w słoiku i otwierać co miesiąc. Zapewne takie słoiki rozdalibyśmy naszym gościom.

Skoro jednak nie możemy, to zapraszamy na Dni Otwarte – 4.03.2019 - godz. 17.00.

Marzena Łuciejko

Luty

Luty – drugi miesiąc w roku, według kalendarza gregoriańskiego, ma 28, a w latach przestępnych 29 dni.

Luty jest miesiącem zimowym na półkuli północnej, a letnim na południowej. Nazwa miesiąca (według Brücknera) pochodzi od określenia srogich mrozów (por. ukr. лютий / lutyj, blr. люты / luty). Dawniej używane były również nazwy sieczeń (por. ukr. січень / siczeń i chorw. siječanj 'styczeń') lub strapacz. Łacińska nazwa Februarius (zobacz: kalendarz rzymski) została zapożyczona przez większość języków europejskich.

Wikipedia

Programowe podsumowanie działań TMRu w roku 2018

Styczeń

- Występ części zespołu „Klika Machnika” na uroczystości w Dzimierzu.
- Spotkanie Zarządu TMRu z najaktywniejszymi i osobami wspierającymi w restauracji „Villa”
- Rozpoczęcie działań w ramach projektu pomocowego „Rydułtowski Klub Seniora” i „Bank Usług Lokalnych”

- Noworoczne spotkanie w ramach projektu „Interfejs pomocowy” realizowany dla osób niepełnosprawnych
- 26 stycznia występ „Klika Machnika” w Teatrze Ziemi Rybnickiej na przeglądzie zespołów regionalnych powiatu rybnickiego
- 31 stycznia kolędowanie przez zespół Klika Machnika w NZOZ ul. Tetmajera

Luty

- Przygotowywanie sprawozdania programowego i finansowego dla instytucji
- Prezentacja programowa w ramach projektu Rydułtowski Klub Seniora dla telewizji TVT, która odbyła się w RCK „Feniks” i u Henryka Smola
- udział zespołu „Klika Machnika” w spotkaniu zespołów z programem „Kolędy, pastoralki” w Czyżowicach

Marzec

- Występ Klika Machnika w Brzeziu na „Śląskiej biesiadzie”
- Występ zespołu „Klika Machnika” na spotkaniu zespołów w Lubomi
- na Grabówce „Witej wiosno roztomiło”
- Część artystyczna przeprowadzona przez „Klikę Machnika” + Alfred Sikora dla Koła Gospodyń w Radziejowie z okazji Dnia Kobiet
- Dzień Kobiet dla najaktywniejszych pań z TMRu i współpracujących (100 osób) w restauracji „Platinum”
- 26 marca obchody rocznicy wyzwolenia Rydułtów przy tablicy na ul. Ofiar Terroru
- Występ „Klika Machnika” w Pszowie na regionalnym spotkaniu przedwielkanocnym

Kwiecień

- = Walne Zebranie Członków TMRu w SP 4
- Występ zespołu „Ciaproki” i „Klika Machnika” na Piecach-impieza kulturalna stowarzyszenia „Iskra”

Maj

- Organizacja występów na rynku z okazji 3 maja pt ”Ku pamięci powstańców Śl.”
- Występ „Klika Machnika” na spotkaniu kabaretów w Pietraszynie
- Występ zespołu „Ciaproki” i „Klika Machnika” w Kokoszycach
- Organizacja turnieju w skata
- Występ zespołu „Klika Machnika” na spotkaniu rocznicowym w Czyżowicach

Czerwiec

- Organizacja festynu dla Mieszkańców Orłowca za USC

- Występ Klika Machnika „Na ludowym popołudniu” w Czernicy
- Wycieczka do Lubowic, na Górę Św. Anny i Więszyc połączonych z występem
- Organizacja koncertu „Śpiewaj z nami Miłośnikami” i „Na Rosie”
- Występ „Klika Machnika” wraz z zespołem senierek „Dziewczynki Sprężynki” na rynku w Rybniku w ramach „Dnia Seniora”.

Lipiec

- Wycieczka po Kanale Gliwickim i do Gliwic 4 lipca
- zapalenie zniczy pod Pomnikiem Powstańców Śl. i na grobach Członków TMRu z okazji rocznicy włączenia Rydułtów do państwa polskiego.
- „Śpiewaj z nami Miłośnikami” przy kuflu piwa –na rynku
- Organizacja występów „Na Rosie”

Sierpień

- Organizacja pikniku integracyjnego w SP4
- Występ dla niepełnosprawnych w Nędzy z gminy Nędza i Kuźnia Raciborska
- Organizacja konkursu na „Rydułtowika Roku”
- Dni Rydułtów i dwudniowe wystawy, oraz występ „Klika Machnika”
- Wystawa oraz występ „Klika Machnika” na „Transgranicznym Festiwalu Kultury” w Wodzisławiu Śl.

Wrzesień

- Muzykowanie ze śpiewem na rynku
- Występ „Klika Machnika” na otwarciu terenów rekreacyjnych w Rzuchowie
- Występ „Klika Machnika” na dożynkach w Pstrążnej

Październik

- Nadzwyczajne Walne Zebranie Członków TMRu w SP4
- Występ Klika Machnika na Śpiewaniu Patriotycznym w Kokoszycach
- Występ Klika Machnika w Lubomi „Jesienne wspomnienia”
- Występ Klika Machnika na uroczystości rocznicowej w Radlinie

Listopad

- Występ Klika Machnika na Patriotycznym śpiewaniu w RCK Feniks
- Występ Klika Machnika na biesiadzie emeryckiej w Domu Orkiestry
- Organizacja obchodów 25-lecia TMRu z programem artystycznym przygotowanym głównie przez zespół „Ciaproki” z występami zaprzyjaźnionych zespołów.

Grudzień

- Organizacja Barbórki dla Członków TMRu w restauracji „Villa”
  - Organizacja spotkania Zarządu z przedstawicielami zespołu „Ciaproki” i Redakcji Kluki w restauracji „Parys”
  - Występ „Klika Machnika” na podsumowaniu projektu „Interfejs Pomocowy” w Wodzisławiu Śl.
  - Udział w obchodach 70-lecia ślubu państwa Barnabas
  - Organizacja rocznego podsumowania projektu „Rydułtowski Klub Seniora” i „Bank Usług lokalnych”
  - Kolędowanie w NZOZ (ul. Tetmajera) i Ciepłowni Rydułtowy – „Klika Machnika”
  - Występ na imprezie charytatywnej w RCK „Feniks”
- Inne działania programowe; wydawanie gazety, wydanie folderu, organizacja 7 wyjazdów na basen, pomoc prawna i obywatelska dla 33 osób, dbanie o tereny na Machnikowcu mimo braku dotacji, co miesięczne spotkania towarzyskie w siedzibie TMRu

Henryk Machnik

**SPRAWOZDANIE z PRAC BURMISTRZA
i URZĘDU**

za okres od 20 grudnia 2018 r. do 23 stycznia 2019 r.

Referat Inwestycji**1. MODERNIZACJA ULICY OFIAR TERRORU - PROJEKT**

Biuro projektowe ML DESIGN Piotr Lilla uzyskało w dniu 10 stycznia decyzję na realizację inwestycji drogowej. Projektant przekazał nam dokumentację projektową oraz kosztorys inwestorski.

Wartość umowy: 21 690,00 zł

Termin wykonania: 10 stycznia.

2. BUDOWA PUNKTU PRZESIADKOWEGO PRZY UL. OFIAR TERRORU 91 W RYDUŁTOWACH – POPRAWA UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

W dniu 15 stycznia z wydziału architektoniczno-budowlanego Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śl. Zawiadomiono o niedostarczeniu zgody PKP na rozbiórkę dworca. Niezwłocznie wystąpiono o zgodę do PKP S.A. i PLK w Warszawie. Oczekujemy na odpowiedź.

Wartość umowy: 6 150,00 zł

Termin wykonania: 18 marca.

3. PRZEBUDOWA TERENU PRZY ZBIORNIKU WODNYM „MACHNIKOWIEC” - Utworzenie Miejsca Usług Społecznych

W dniu 3 stycznia nastąpiło otwarcie ofert w przetargu nieograniczonym w formule „zaprojektuj i wybuduj” na roboty budowlano-montażowe związane z utworzeniem miejsca usług społecznych przy zbiorniku wodnym Machnikowiec. Wpłynęły dwie oferty na kwotę od 3 629 115,00 zł do 4 649 400,00 zł. Trwa weryfikacja ofert i uzupełnianie dokumentów.

4. BUDOWA CHODNIKA NA ULICY GABRIELA NARUTOWICZA - dwa odcinki

Trwa procedura odbioru dla pierwszego etapu budowy chodnika, którego realizacja była wykonywana na zlecenie KWK ROW Ruch Rydułtowy.

5. REWITALIZACJI POGÓRNICZEGO OSIEDLA KAROLA

Zlecono wykonanie opracowania aktualizacji kosztorysów.

6. ROZBUDOWA i MODERNIZACJA BUDYNKU URZĘDU MIASTA

Trwają przygotowania do procedury przetargowej na roboty budowlane.

7. MODERNIZACJA UL. GENERAŁA WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO

W dniu 28 grudnia 2018 r. zawarto umowę z Biurem Projektowo-Usługowym „ALDA” z Wodzisławia Śl. na opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy kanalizacji deszczowej na odcinku od ulicy Kalwaryjskiej do ulicy Lipowej.

Wartość umowy: 6 888,00 zł

Termin wykonania: 29 kwietnia.

8. ROZBUDOWA SYSTEMU MONITORINGU MIEJSKIEGO

Trwa procedura uzyskania pozwolenia na budowę.

Wartość umowy: 7 084,80 zł brutto.

Termin uzyskania pozwolenia na budowę: 20 październik 2018 r.

9. MUR OPOROWY PRZY ULICY SKALNEJ

Dokonano uzupełnienia brakujących dokumentów w Starostwie w związku z koniecznością wygaszenia pozwolenia na budowę z 2014 roku. W dniu 16 stycznia wydana została decyzja stwierdzająca wygaśnięcie w/w decyzji. Projektant opracowujący nowy projekt muru zobligowany jest do końca stycznia uzupełnić dokumentację o ekspertyzę muru oporowego sąsiadującego z planowanym do wykonania murem.

Wartość umowy: 8 786,99 zł brutto.

Wartość nadzoru autorskiego 1 230,00 zł

Termin realizacji umowy: 18 marca.

10. MODERNIZACJA ULICY ZYGMUNTA KRASIŃSKIEGO

Trwają prace projektowe.

Wartość umowy: 14 350,00 zł brutto.

Wartość nadzoru autorskiego 350,00 zł

Termin realizacji umowy: 28 luty.

11. MODERNIZACJA ULICY NOWEJ

Trwają prace projektowe.

Wartość umowy: 18 350,00 zł brutto.

Wartość nadzoru autorskiego 350,00 zł

Termin realizacji umowy: 28 luty.

12. ŁAWKA NIEPODLEGŁOŚCI

Wykonawca - "Hammerland Workshop Waldemar Kidacki" z miejscowości Strażów - dostarczył i zamontował multimedialną Ławkę Niepodległości.

Wartość zadania: 41 273,76 zł

13. OŚWIETLENIE DROGI BOCZNEJ UL. MARCINA STRZODY

Wystosowano wniosek do Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śl. o zgłoszenie robót budowlanych.

14. ODWODNIENIE PRZY ULICY PIETRZKOWICKIEJ

Trwa przygotowanie materiałów i dokumentów w celu przeprowadzenia wspólnej inwestycji z PWiK Wodzisław Śl.

15. PIŁKOCHWYTY – BOISKO OSIEDLE NA WZGÓRZU

W dniu 15 stycznia do urzędu wpłynęła oferta cenowa firmy BI-EM sp. z o.o. ze Szczekowic na wykonanie piłkochwyty na kwotę 29 999,70 zł. Trwa sprawdzanie oferty.

16. UTWORZENIE DROGI WEWNĘTRZNEJ KAZIMIERZA PRZERWY - TETMAJERA - SKALNA

W grudniu 2018 r. opublikowano na stronie internetowej Miasta Rydułtowy zaproszenie do złożenia ofert cenowych na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej. Termin składania ofert upłynął 17 stycznia 2019 r.

W wyznaczonym terminie wpłynęły cztery oferty na kwotę od 12 615,00 zł do 60 270,00 zł. Trwa weryfikacja ofert.

EXPRESOWO Z ŻYCIA MIASTA

W środę 30 stycznia 2019 r. o godz. 12.00 zostały uroczystie złożone kwiaty pod pomnikiem Walki i Zwycięstwa z okazji Dnia Pamięci o Tragedii Górnośląskiej 1945 roku. Jest to stała forma upamiętnienia Ślązaków – ofiar powojennych zbrodni Armii Czerwonej i władz komunistycznych. Według źródeł archiwalnych w 1945 roku aresztowanych przez NKWD zostało 116 mieszkańców Rydułtów. Większość z nich została deportowana do obozów pracy w byłym ZSRR i nie wróciła już do swoich rodzinnych domów.

Burmistrz Miasta Rydułtowy przypomina, iż niezamożni studenci z Rydułtów mogą otrzymywać z budżetu gminy stypendia — socjalne lub naukowe. Zasady udzielania stypendiów dla studentów reguluje Uchwała Nr XXXVI-II/305/05 Rady Miasta Rydułtowy z dnia 29 sierpnia 2005 r. Wnioski o przyznanie stypendiów powinny wpłynąć do kancelarii Urzędu Miasta Rydułtowy

w miesiącu lutym lub październiku. Formularze wniosków są dostępne na stronie internetowej miasta oraz w Urzędzie Miasta Rydułtowy. Szczegółowych informacji udziela Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia Urzędu Miasta Rydułtowy (tel: 0324537471).

W dniu 16.01.br w sali teatralnej Rydułtowskiego Centrum Kultury „Feniks” odbyło się spotkanie dotyczące możliwości podłączenia się do sieci gazowej na terenie miasta. Na spotkaniu omawiano stan zaawansowania planowanych podłączeń budynków, których właściciele złożyli już wnioski i podpisali umowy przyłączeniowe z Polską Spółką Gazownictwa.

Od 1 lutego nocna i świąteczna podstawowa opieka zdrowotna w powiecie wodzisławskim będzie funkcjonować na nowych zasadach. **Szpital w Rydułtowach** będzie udzielał pomocy dzieciom. A szpital w Wodzisławiu? To zależy od dnia tygodnia. Zmiany nie wszystkim odpowiadają.

Do 12 lat więzienia grozi 23-letniemu mieszkańcowi Rydułtów podejrzanemu o rozbój. Mężczyzna miał napaść na 40-latkę i zabrać mu telefon komórkowy. Podejrzanym w ręce policji wpadł już dwa dni później. Został objęty dozorem policji.

Mamy kolejnego zdolnego, młodego człowieka w Rydułtowach. Jest nim Łukasz Myśliwiec, który wygrał konkurs organizowany przez Google dla młodych programistów.

Doszła do nas informacja o tragedii jaka miała miejsce w nocy z 22 na 23 stycznia na kopalni „Rydułtowy-Anna”. Nie żyje 44letni górnik, 8 rannych. Składamy kondolencje rodzinie zmarłego górnika.

W czasie tegorocznych ferii w województwie śląskim dzieci i młodzież mogą podróżować Kolejami Śląskimi za darmo. Oferta obowiązuje od 9 do 24 lutego br., czyli w czasie ferii uczniów z województwa śląskiego. Aby w tym czasie za darmo podróżować pociągami Kolei Śląskich, wystarczy podczas kontroli zamiast biletu okazać ważną legitymację szkolną.

W ramach 27 finału WOŚP Miasto Rydułtowy zebrało 41 683,34 złotych i walutę obcą. Pobity został zeszłoroczny rekord. Dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do tego wyniku.

Mieszkańcy Rydułtów o imionach Hania i Tomasz zachwycili wszystkich swoim głosem w programie The Voice Kids 2.

Odwiedziny przedstawicieli Miasta Partnerskiego Orlova. 17 stycznia 2019 r. w Rydułtowach odbyło się spotkanie w ROKO z nowymi władzami miasta partnerskiego Orlova.

Policjant z zespołu kryminalnego oraz dzielnicowy komisariatu policji w Rydułtowach w czasie wolnym od służby zatrzymali mężczyznę poszukiwanego listem gończym. 36-latek był poszukiwany m.in. za oszustwa.

Kolizja dwóch TIR-ów na skrzyżowaniu ulic Plebiscytowej, Traugutta i Bema. O poranku 30 stycznia zderzyły się tam dwa TIR-y. Ze wstępnych informacji wynikało, że w zdarzeniu nikt nie ucierpiał.

Rydułtowanica Zuzanna Krzystała weźmie udział w Mistrzostwach Świata w Kolarstwie Przelajowym, rozgrywających się w Danii - 2019 UCI Cyclo-cross World Championships

Wiktoria Marek dostała się do finałowej dwunastki czeskiego konkursu Miss Reneta. Uczennica Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Rydułtowach będzie jedyną Polką ubiegającą się o tytuł najpiękniejszej.

Poloneza czas zacząć! Studniówka ZSP nr 2 w Rydułtowach

W nocy 29 stycznia o czwartej nad ranem znów zatrzęsła się ziemia w Rydułtowach i okolicach. Był wstrząs wysokoenergetyczny, który był mocno odczuwalny na powierzchni. Żaden z górników nie ucierpiał, wstrząs nie wyrządził też szkód pod ziemią

Na podstawie wiadomości z innych mediów zebrała J. Oleś

KALENDARIUM
LUTY

16 II 1984r. - zmarł dh Antoni Waler - był on jednym z trzech żołnierzy, którzy w 1945r. zaślubili sztandarem naszą Ojczyznę z Morzem Bałtyckim; sztandar ten przechowywał do 1974r. w domu, następnie ofiarował go do Muzeum Wojska Polskiego w Kołobrzegu; całe życie mieszkał w Rydułtowach przy ulicy Podleśnej,

II 1919r. - w Rydułtowach powstała Polska Organizacja Wojskowa,

II 1939r. - połączono Kopalnię "Charlotta" i Kopalnię "Sack" w zjednoczoną Kopalnię "Charlotta",

II 1909r. - w Rydułtowach zaczęto budować miejski wodociąg,

22 II 1810r. - urodził się Fryderyk Chopin,

22 II 1857r. - urodził się twórca skautingu generał Robert Baden-Powell,

12 II 1798r. - zmarł ostatni król Polski Stanisław August Poniatowski,

27 II 1884r. - urodził się w Rydułtowach pierwszy poseł do parlamentu polskiego Emanuel Tomas, górnik kopalni: „Charlotte”,

II 1919r. - na oś. Karola urodził się kompozytor Paweł Świąty,

II 2009r. - zakończono budowę kaplicy przypogrzebowej pw. Matki Boskiej Bolesnej,

23 II 1992r. - odbyły się pierwsze wybory po odłączeniu Rydułtów od Wodzisławia śląskiego,

26 II 1993r. - powołana została Straż Miejska,

II 1995r. - denominacja złotego; do lutego Kluka kosztował 4500zł. a od lutego 50 gr.,

Ii 1995r. - cena Kluki wynosi 1,20 zł.,

12 II 1865r. - urodził się Kazimierz Przerwa - Tetmajer, poeta zafascynowany folklorem góralskim,

4 II 1746r. - urodził się Tadeusz Kościuszko,

14 II 1946r. - odbył się pierwszy powojenny spis ludności; liczba mieszkańców Polski wynosiła wówczas 23 924 757 osób.

zebrał Stanisław Brzęczek

KOLEDA

Kolęda – pierwotnie radosna pieśń noworoczna, która współcześnie przyjęła powszechnie formę pieśni bożonarodzeniowej (nawiązującej do świąt Bożego Narodzenia). Utrzymywana najczęściej w konwencji religijnej, początkowo wywodząca się z tradycji ludowej, w późniejszym okresie komponowana jest również przez wielu wybitnych kompozytorów. Odmiana kolędy o wątkach zaczerpniętych z życia codziennego nazywana jest pastorałką, która w odróżnieniu od kolędy we współczesnym, potocznym tego słowa rozumieniu, nie jest wykorzystywana w chrześcijańskich nabożeństwach religijnych ze względu na swój świecki charakter.

Terminem tym określa się również obrzęd ludowy związany z okresem słowiańskiego Święta Godowego, a następnie świąt Bożego Narodzenia, polegający na obchodzeniu domów przez kolędników.

Co roku w Polsce odbywają się liczne przeglądy i festiwale kolędowe, z których największym, gromadzącym kilkadziesiąt tysięcy wykonawców jest Ogólnopolski Festiwal Kolęd i Pastorałek w Będzinie.

Wikipedia

**Składamy najserdeczniejsze
życzenia urodzinowe lutowym
solenizantom!!**

A są to:

1. Joanna Rusok
2. Henryk Wojtaszek
3. Alojzy Musioł
4. Katarzyna Kabut
5. Anna Urbańczyk
6. Jan Jargoń
7. Ewald Brzezinka
8. Eryka Sosna
9. Dorota Rak
10. Zygmunt Siódmok
11. Rudolf Masarczyk

Niesamowite siemię lniane

Te tajemnicze ziarenka skrywają w sobie cudowne właściwości prozdrowotne. Mało kto wie, iż siemię lniane to niezwykle przyjaciel każdej kobiety - odczuwalnie poprawia urodę, przyspiesza metabolizm i działa łagodząco na wiele dolegliwości. Przyjrzyjmy się im bliżej.

Te tajemnicze ziarenka skrywają w sobie cudowne właściwości prozdrowotne. Mało kto wie, iż siemię lniane to niezwykle przyjaciel każdej kobiety - odczuwalnie poprawia urodę, przyspiesza metabolizm i działa łagodząco na wiele dolegliwości. Przyjrzyjmy się im bliżej.

Siemię lniane to kolejny naturalny środek, którym obdarowała nas Matka Natura, a o którym, co 2-ga osoba wie tylko tyle, że po przygotowaniu ma "nieciekawą" konsystencję, a co z resztą? Gdzie wiedza o tym, co najcenniejsze w tych niewielkich, brązowych ziarenkach? Przyszedł czas na odważne i bliższe zapoznanie się z tym co najcenniejsze - unikalnymi walorami zdrowotnymi, tym bardziej, że jest o czym mówić.

Co kryje się w ziarenkach?

Siemię lniane to nasiona lnu zwyczajnego, jeszcze kilkanaście lat wstecz, obowiązkowy środek leczniczy w każdym domu. W wyglądzie przypominają trochę ziarna sezamu, tylko o szarobrązowym kolorze, nieco większe, które po zalaniu ich wodą pęcznieją, stają się ciemnobrązowe i otaczając się specyficznym śluzem. Nasiona lnu są również z powodzeniem wykorzystywane do produkcji oleju roślinnego (zwanego lnianym). Wszystkie produkty w skład których wchodzi owe nasiona, są bogate w witaminy i składniki mineralne.

Włączając siemię do diety, należy robić to stopniowo, aby obserwować, jak toleruje go nasz organizm. Ze względu na śladowe ilości cyjanowodoru, w formie nierozpuszczonego proszku, nie powinny go stosować kobiety karmiące piersią.

Oto lista najcenniejszych korzyści jakie niesie ze sobą włączenie ich do diety:

- Zawiera sporą ilość witaminy E, która jest niezwykle ważna przy leczeniu między innymi miażdżycy i chorób serca, dodatkowo jest głównym antyoksydantem i uczestniczy w dostarczaniu składników odżywczych do komórek oraz witaminy z grupy B, które uczestniczą w przemianach węglowodanów, białek i tłuszczów, w wytwarzaniu czerwonych krwinek. Witamina E jest również niezastąpionym sprzymierzeńcem w walce z oznakami starzenia.
- Siemię posiada wysoką zawartość nienasyconych kwasów tłuszczowych, które usuwają nadmiar złego cholesterolu z organizmu.
- To bogactwo fitohormony, a przez to zalecane jako środek wspomagający w profilaktyce nowotworowej.
- Siemię spożywane jest również w celu zwiększenia wilgotności śluzówki, stosowane przy suchym kaszlu.
- Zawiera lignany, które są silnymi antyutleniaczami, przyczyniają się jednocześnie do usunięcia z organizmu wolnych rodników, które są odpowiedzialne min. za procesy starzenia i rozwój wielu chorób, w tym również nowotworowych.

WSZYSTKO O ZDROWIU

- Zaopatruje organizm w niezbędne tłuszcze z grupy omega-3, które przyspieszają metabolizm i przyczyniają się do szybszego spalania niechcianego tłuszczu.
- Poprzez działanie błonnika siemię zapewnia uczucie sytości i słyne z fenomenalnych właściwości regulujących trawienie. Jej śluz, dodatkowo, działa osłonowo na żołądek - jest zalecane dla osób z problemami trawiennymi, wrzodami, po zatruciach pokarmowych czy w podeszłym wieku.
- Jedna łyżeczka siemienia lnianego, przyjmowana codziennie, reguluje wahania nastrojów wynikających z napięcia zespołu miesięczkowego (PMS). Reguluje pracę hormonów, dlatego jest zalecana po porodzie, szczególnie gdy występują objawy depresji poporodowej. Ma działanie podobne do estrogenu i dzięki zawartości fitoestrogenów skutecznie łagodzi objawy menopauzy. W naturalny sposób reguluje również cykle miesięczkowe.
- Może być używane także jako odżywka do włosów ponieważ wydzielany przez nasiona śluz skutecznie nawilża suche i zniszczone włosy. Te niewielkie nasionka wzmacniają nie tylko naszą skórę, włosy i paznokcie, ale również serce, mózg oraz kości.
- Siemię lniane najkorzystniej kupować w postaci całych ziaren i mieć je samodzielnie w domu. Dzięki temu zachowują dłużej świeżość i właściwości.

Jak stosować?

Siemię lniane warto przemycać do codziennej diety. Tym bardziej, że można robić to w sposób praktycznie niezauważalny - w postaci dodatku do owsianki, jogurtu, wypieków (szczególnie pieczywa), sałatek, kanapek, sosów oraz ulubionych potraw.

Dla tych, którzy wolą klasyczną wersję "kisielu" polecam zalać nasionka (ok. 1-3 łyżeczek) letnią wodą (szklanką) i odstawić do napęcznienia na 15 minut. Należy trzymać się tej dawki, ponieważ przekraczanie wskazanej ilości w ciągu dnia, może w efekcie skutkować biegunkami, a przy przyjmowaniu zbyt małej ilości płynów - wzdęciami.

<https://polki.pl/zdrowie/medycyna-naturalna,niesamowite-siemie-lniane,10081710,artykul.html>

Ewelina Schmidt

PODWODNY ŚWIAT DLA KOCHANYCH DZIADKÓW

Dnia 23.stycznia wszystkie dzieci z Publicznego Przedzszkola nr2 w Rydułtowach zaprosiły kochanych dziadków na uroczystość z okazji ich święta oraz zaproszonych gości w szczególności Radnych naszego Miasta: Panią Alicję Kołodziej- Przewodniczącą Komisji Oświatowej oraz Panią Joannę Kubalą -Wiceprzewodniczącą Komisji do spraw budżetu i rozwoju miasta na występy do Rydułtowskiego Centrum Kultury

na przedstawienie pt: „PODWODNY ŚWIAT”.

Po odsłonięciu kurtyny wszyscy zgromadzeni goście przenieśli się w głąb oceanu, by przeżyć przygodę, niczym niejeden chwat oraz odkryć podmorską „słodką tajemnicę”. Głęboko na samym dnie stał przepiękny zamek z różnokolorowych muszelek, przepływały tam kolorowe rybki gdzie w rolę wcieliły się dzieci- maluszki ,tańcząc w rytmach muzyki z dna oceanu Dopelnieniem występu najmłodszych był układ taneczny do słynnego przebój grupy ABBA „Waterloo” Nad całością przedstawienia czuwał Neptun, Neptunowa, syrenka i ośmiornica ,którzy w humorystyczny sposób przedstawiali morskich mieszkańców naszym gościom.

Grupa średniaków zaprezentowała tańce podwodnych żółwi, dwie starsze grupy to: rozśpiewane raki nieboraki, podwodna orkiestra grająca na instrumentach, śpiew i taniec morskiej syrenki oraz groźne i waleczne rekiny w układach tanecznych. Całość oprawy ściśle wiązała się z hasłem przewodnim pod-

wodnego świata, barwne stroje wszystkich dzieci dopełniły w całości przedstawienie.

Na zakończenie w marszowy rytmie jeszcze raz zaprezentowały się wszystkie grupy dzieci składając babciom i dziadkom życzenia:

„Więc posłuchajcie dziadkowi kochani. Młodość rządzi swoimi prawami. A my dzieci będziemy pamiętać żeby Was kochać nie tylko od święta. “.....

Widownia gromkimi oklaskami pożegnała małych artystów. Dla wszystkich dzieci czekał w garderobie słodki poczęstunek za sponsorowany przez Spółdzielnię Mieszkaniową Orłowiec a dla dziadków wręczono symboliczne upominki od kochanych wnuków.

Beata Gmerska – nauczycielka z PP nr2

KOLEĐOWANIE Z „CECYLIĄ”

W styczniu, miesiącu kolędowania, zespoły lub chóry kolędują przeważnie w kościołach, by wiernym przybliżyć najpiękniejsze kolędy czy pastoralki.

Nasz rydułtowski chór Cecylia kolędowanie rozpoczął już w ostatnią niedzielę grudnia. Zaśpiewał podczas koncertu kolędowego w parafii św. Jacka w Radoszowach. Gospodarzem koncertu był tutejszy chór „Hiacyntus”. Wystąpił także chór „Lira” z Rydułtów oraz chór „Bell Canto” z Gaszowic. Po występach był poczęstunek i małe kolędowanie z chórem „Lira”, jak to się mówi „do kawy”.

Natomiast w Święto Trzech Króli w naszej parafii św. Jerzego chór „Cecylia” był gospodarzem koncertu kolęd, który organizujemy już od kilku lat. Był to bardzo udany, godzinny koncert, podczas którego oprócz chóru „Cecylia” (wystąpił jako gospodarz, ostatni)

zaprezentowały się chóry: „Regina Apostolorum” z Rybnika, chór „Hiacyntus” z Radoszów. Przyjechał też i zaśpiewał zaprzyjaźniony chór z Zaolzia, z Orłowej – „Lutyni”. Wierni zgromadzeni w naszym kościele oklaskami dziękowali za występy. Jak zawsze możemy liczyć na naszych mieszkańców, którzy licznie przybyli do naszej świątyni. Potem wszystkie chóry, już wyluzowane i zadowolone ze swoich występów spotkały się w Oratorium św. Józefa na poczęstunku, gdzie przy kawie i pysznych wypiekach (serdeczne podziękowania dla pań z chóru „Cecylia” za te pyszności) rozmawialismy o śpiewaniu i dalszych spotkaniach na różnych koncertach. Myślę, że takie pokoncertowe spotkania są bardzo ważne dla chórzystów, że nawiązują się bliższe relacje.

20 stycznia nasz chór dał koncert dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej im. „Papieża Jana Pawła II” w Gorzycach. Występ został bardzo ciepło przyjęty przez pensjonariuszy domu.

Przed nami dalsze kolędowania a śpiewając kolędy niesiemy radość sobie i słuchaczom.

Elżbieta Jankowska

*"Hej śląsko babo spod grubskiej bergi,
Sie nie załamuj jak cie chłop wnerwi,
Se nudelkula do ręki weź,
Masaż na puklu mu zrob, i cześć!
Bo na depresjo i na kłopoty ni ma jak chycić sie roboty,
Bo każdej babie na ciężki stres pomocno nudelkula jest"*

NUDELKULĄ PO KLUCZE

26 stycznia miał miejsce ważny jubileusz. Otóż, 25 lat temu podjęto decyzję o wydawaniu lokalnej gazety „KLUKI”.

Z tej okazji, w styczniu br., wydano biesiadę, której organizatorami byli: Towarzystwo Miłośników Rydułtów, Zespół Kabaretowy „Ciaprok” i Przedszkole nr 4.

Wystąpił Zespół Kabaretowy „Ciaproki” oraz „Klika Machnika”, a następnie wszyscy oddali się tańcom i zabawie do „białego rana”.

Imprezę zaszczylicili swoją obecnością: wiceburmistrz Miasta **Mariola Bolisęga z mężem**, zastępca Przewodniczącego Rady Miasta **Barbara Wojciechowska z mężem i córką**, zastępca Przewodniczącego Rady Miasta **Lucjan Szwan z osobą towarzyszącą**, dyrektor Przedszkola nr 4 a jednocześnie prezes Stowarzyszenia „Iskra” **Iłona Sklarek** oraz liczni członkowie i sympatycy TMRu.

Fotorelację z tego wydarzenia zapewniła niezawodna **Bernadka Oślizły**.

A oto kilka ciekawostek związanych z gazetą:

- dotychczas wydano 397 wydań Kluki + 3 wydania specjalne,
- na temat gazety napisano dwie prace magisterskie,
- „KLUKA” wypromowała 96 osób do tytułu „Rydułtowika Roku”,
- tylko dwie organizacje w województwie śląskim wydają cyklicznie gazetę; jest to nasze „Towarzystwo Miłośników Rydułtów” oraz „Towarzystwo Ziemi Tarnogórskiej”,
- „KLUKA” ma zastrzeżony znak graficzny.

W ciągu 25-ciu lat w redakcji gazety pracowało, ale też i pracuje jeszcze, bardzo wiele osób. A oto oni: Kornelia Newy, Maria Antonina Wieczorek, Henryk Machnik, Bogumiła i Krzysztof Jędrońska, Aleksandra Matuszczyk – Kotulska, Stanisław Brzęczek, Elżbieta Jankowska, Alojzy Hołomek, Jerzy Koszorz, Leszek Adamczyk, Bogumił Kosowski, Jerzy Kozik, Krystyna Barnabas, Ewald Brzezinka, Alicja Kołodziej, Beata Tomas, Katarzyna Paprotny, Mateusz Stebel, Kornelia Granacka, Stanisław Pawelec, Beata Rzaczek, Halina Zieleźny, Grzegorz Krajczok, Henryka Migalska, Sabina Tomaszewska, Marzena Grobosz, Beata Gaszka, Andrzej Korbica, Marcin Połomski, Tomasz Szczęsny, Katarzyna Mrozek, Kajetan Rak, Katarzyna Kabut, Robert Steuer, Łukasz Majer, Katarzyna Szlezinger, Bernadeta Oślizły, Julian Rak, Joanna Rusok, Janina Oleś.

Joanna Rusok

Witam serdecznie w kolejnym kąciku z poezją. Dzisiaj zamieszczam wiersze autorek/ów z Grupy ZwrOtki. Mam nadzieję, że wiersze czytelnikom przypadną do gustu.

Z poważaniem Ewa Wierzbinska - Kloska

Andrzej Bizoń

Urodził się w 1964 roku w Rydułtowach, gdzie mieszka do tej pory. Z wykształcenia technik oraz ukończył Studium Teologiczne w Katowicach. Wiersze pisze od dawna, przeważnie rymowane. W grupie "ZwrOtki" uczestniczy od jej powstania. Wydał tomik wierszy pt. "Szkicownik". Interesuje się również muzyką i malarstwem. Myśli, że Jego twórczość da czytelnikom wiele powodów do rozważań.

Rozmowa

rozmowa z tobą to jak pisanie
na potłuszczonym żalem papierze
to jak graffiti na pustej ścianie
u Baltazara nowe wieczerze

rozmowa z tobą zamiast uśmiechem
jawi się tylko zwykłym rumieńcem
między słowami trącając grzechem
albo przekory zwycięstwa wieńcem

rozmowa z tobą to ścieżka kręta
ugorem zbocza koszmar niesiony
kolejny raz to plotki przynęta
szkoda że tylko to czas stracony

rozmowa z tobą marzeń woalem
słowo co kiedyś może się stawać
nanizanego na sznur koralem
nie poprzestawaj tylko rozmawiać

Andrzej Bizoń

Samo życie

Co jest ważniejsze? Piękność czy cnota?
Co jest piękniejsze? Miłość czy przyjaźń?
Co dłużej przetrwa? Co nie zaginie?
Nic nie jest wieczne; wszystko minie!
Niezbadane bowiem są koleje życia,
Tajemnicze są dzieje świata.
Dobro ze złem, radość ze smutkiem
ciągle się przeplata.
Chwile smutne i tragiczne z
radością los miesza.

Raz nieszczęście, a raz szczęście
Na barki zawiesza.

Co mnie spotka? Co mnie czeka?

Jakie szczęścia i nieszczęścia

Los kładzie na człeka?

Płynie życie ludzkie, jak rzeka szybciotko.

Wioletta Budyn

Oczy

Nic nie mówisz ale
tyle skargi w spojrzeniu
aż pociemniało
i uleciał granatowy motyl

Ze zdumienia nagle pojaśniał
pokój gdy bez gromu
błyskawica źrenice rozdarła
i wyszły mi naprzeciw -

błękitne lampiony
zapalone uśmiechem drgającym
w półmroku twoje oczy -
zawsze inne

Honorata Sordyl

Gdy

przelewam tajemnice w wersy -
łagodnieję
złośliwości we mnie mniej
po bezsennej nocy
ranek zaczynam pocałunkiem -
bez jadu

Ewa Wierzbinska - Kloska

Litery w polach z kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:

1. Niemowlę odżywiające się jeszcze mlekiem matki.
2. Maks i ..., bohaterowie komedii „Seksmisja”.
3. Stolica Irlandii.
4. Dotarcie samochodem do celu.
5. Imię Lumeta, reżysera filmu „Dwunastu gniewnych ludzi”.
6. Małżeńskie lub Madejowe.
7. Gąbka na zlewie.
8. Magnat, arystokrata.
9. Słowiańskie bóstwo o czterech twarzach.
10. Klasztorny lub zamkowy – otoczony krużgankami.
11. Podwieszane do żurawia studziennego.
12. Kilko szczeniaków rówieśników.
13. Jedna z części, na jakie dzieli się „Pan Tadeusz”
14. Wyryje napis na metalowej tabliczce.
15. Część fajki lub klarnetu.
16. Andrzej z „Potopu”.
17. Grany na trąbce z wieży kościoła lub ratusza.

Pionowo:

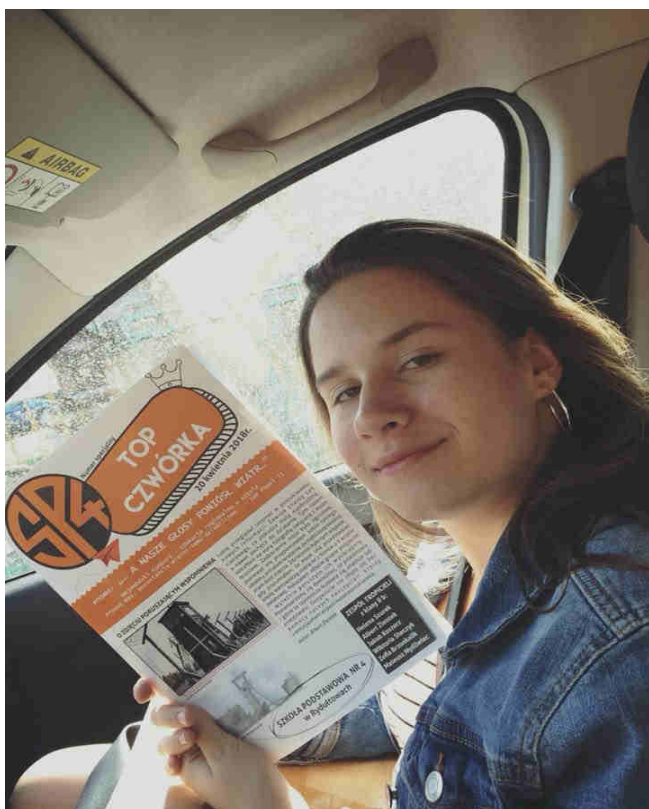
1. Pomieszczenie, w którym nagrywa się programy telewizyjne, radiowe.
2. Grecka bogini księżyca.
3. Cukier o dużych kryształach.
4. Tytuł dramatu Friedricha Schillera.
5. Pozostał po wyburzeniu starej kamienicy.
6. Władza absolutna w państwie
7. Materiał na strzechy.
8. Pożyteczny robak.
9. Jaś i ..., postacie z baśni braci Grimm.
10. Kaprys, zachcianka.
11. ... porucznik, stopień oficerski w marynarce wojennej.
12. Maksymalny ciężar na haku żurawia, suwnicy.

1	1		2		3		4		5	
				•			•			
					2					•
3		•								
					4					6
5,7		8								
6						7	9		10	
		•								•
				11			•			
8										
			•	•						
	9									
		•					•			
12										13
10										
		•								•
11			14		15		12,16		17	
					13					
14	18									
					15					
						•				
16										
					17				•	•

13. Obfita ... weselna.
14. Przepływa przez Golub-Dobrzyń.
15. Drobiną bułki, chleba.
16. Ryba morska spokrewniona z dorszem.
17. Tworzą łańcuch.
18. Ma cztery równe boki, a przekątne – różnej długości.

Szkoła Podstawowa nr 4 / Gimnazjum nr 1 w Rydułtowach

Wydaje swoją szkolną gazetkę. Zachęcamy do zapoznawania się z ciekawymi artykułami redagowanymi przez uczniów i nauczycieli tej szkoły.

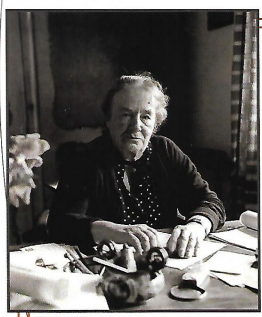
niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

MINISTER
EDUKACJI
NARODOWEJ

Publikacja została sfinansowana ze środków Ministra Edukacji Narodowej w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2021.

Zofia Kossak-Szatkowska, lata 60.
Fot. Archiwum muzeum Zofii Kossak-Szatkowskiej w Górkach Wielkich

Publikacja jest wyrazem wieloletniego zainteresowania uczniów i nauczycieli Szkoły Podstawowej nr 4 w Rydułtowach (dawne Gimnazjum nr 1) tematyką harcerską oraz działalnością wojenną wybitnych twórców kultury, w tym Zofii Kossak-Szatkowskiej. W ostatnich 2 latach młodzież miała możliwość uczestniczyć w dwóch wycieczkach do Górek Wielkich, tu odbyły się spotkania z wnuczką wielkiej pisarki p. Anną Fenby-Taylor oraz warsztaty poświęcone działalności ośrodków harcerskich oraz niezwyklej rodzinie Kossaków. Uczniowie przemierzali szlak Kamyka oraz odwiedzili najważniejsze miejsca związane z pamięcią o pisarce.

Nauczyciele utrzymują stały prywatny kontakt z Fundacją im. Zofii Kossak i biorą udział w organizowanych przez nią spotkaniach. Z każdym rokiem osobowość wielkiej pisarki oraz atmosfera Górki Wielkiej oczarowuje ich coraz silniej.

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 4
w Rydułtowach**

Do Mieszkańców Rydułtów i Gmin Sąsiednich

Towarzystwo Miłośników Rydułtów już od 25 lat prowadzi szereg skutecznych działań w dziedzinie kultury, zachowania tradycji, zwłaszcza śląskich, przedsięwzięcia na rzecz ekologii, pomoc szkołom i służbie zdrowia, działania pro obywatelskie. Do działań tych należy organizacja spotkań obywatelskich, a w szczególności pomoc prawną. Działania w tym zakresie szczególnie widoczne były w postaci pomocy emerytom górniczym. Na realizację tych działań potrzebne są dodatkowe środki finansowe, oprócz tych które ofiarowują nasi Członkowie.

Jesteśmy od 13 lat organizacją pożytku publicznego. Jeśli więc Czytelniku doceniasz nasze działania, to proszę ofiarować swój 1% podatku na cele statutowe Towarzystwa Miłośników Rydułtów KRS 0000002098. Pragniemy przypomnieć, że osoby które zadeklarują ofiarowanie 1% podatku mogą uzyskać nieodpłatne wypełnienie deklaracji PIT. Gwarantujemy również, że osoby, które zaznaczą na PIT że chcą sobie podać nazwisko darczyńcy, zostaną opublikowane w gazecie „Kluka”, na naszym profilu na Facebooku i naszej stronie internetowej www.tmrzydultowy.pl.

Emeryci, którzy zadeklarują 1% podatku proszeni są o dostarczenie do siedziby TMR-u rozliczenia ZUS celem wypisania PIT.

**Wszystkim darczyńcom serdecznie dziękujemy
Za Zarząd TMRu
H. Machnik**

Śląskie wice. Z czego śmieją się Ślązacy...

Siedzi se syneczek przy kałuży i pije ta woda.
Na to przichodzi tako stareczka we plyjdzie i pado mu:
– Synek, nie pij tyj wody, bo to je sam maras, puć sam ino do mie, dom ci szolka tyju...
– Proszę, co pani mówiła?
– A nic, nic, pij, pij goroliku, pij...

Ludożercy szykują śniadani do króla. Zamierzają uwarzyć piykno blondyna. Nagle przybiega sługa pałacowy Masztalski i wrzeszczy od proga:
– Kucharze! Nasz pan, Wielki Żarłok, chce, coby śniadanie dać mu do łózka, na surowo!...

Do restauracji w Bytomiu przyszoł taki fajny młodzik. A w kacie siedzieli przy piwie górniczy. No i ten młodzik pyto sie kelnerki czy może dostać dwa krepie, no ale on pedzioł po gorolsku „pączki”. I ta kelnerka przyniosła mu te pączki. A on jej na to:
– Za te dwa pączki
Całuję panią w rączki.
To spodobało się kelnerce i pyto go czy by jeszcze czegoś nie chcioł.
– No to dwa ciasteczka proszę. – Kelnerka przyniosła a on jej tak:
– Za te ciasteczka
Całuję panią w usteczka.
A ci górniczy przy piwie to ino słuchali, ale jeden nie wytrzymał i pado na głos:
– Panie, a możebyście se i zupę obsztalowali!

Sędzia pado do złodzieja:
– Zrobiliście aż siedem włamań w ciągu tygodnia!
– No ja. Widzą, że złodziej nie mo niedzieli, wysoki Sądzie.

Franczek, ponoć żeś sie ożenił?
– Ano, prawda.
– No to musisz być szczęśliwy?
– No, musza!!!

Antek pracowoł na nockę, na pochylni z dwoma kumplami. Kiedyś powiedzieli mu, że jego staro zdradzo go i poradzieli mu, żeby w połowie szychty poszoł zobaczyć do dom. Antek rzeczywiście w połowie szychty polecioł do dom. Patrzy przez dziurkę od klucza i widzi, że z jego babą siedzi sztajger. Prędko polecioł nazod i pado do kumpli:
– Wy pierony! Wyście chcieli, żeby on mie widzioł i zapisoł mi bumelka. Ja!?

Tata, jako jest różnica między wizytą a wizytacją? – pyta syn Masztalskiego.
– Wytłumaczę ci to, Synku, na przykładzie. Widzisz, jak my jadymy do mojej teściowej, a twojej, babci, to

jest wizyta – odpowiada Masztalski – a jak ona przyjeżdžo do nos, to jest wizytacja.

Truda rozwiązuje krzyżówka, w pewnym momencie pyto chopa:
– Alojz ty mi powiesz jedno hasło?
– Pewnie że powiem - godo Alojs - A jakie?
– Szpara u kobiety na cztery litery - czyto Truda
Alojs pyto - Pionowo czy poziomo?
– Poziomo
– A to już wiem, to będzie PYSK.

Przyszedł facet do lekarza i mówi:
– Panie doktorze boli mnie woreczek.
– Mosznowy?
– Jak bych mioł nowy, to bych nie przychodził.

Przyjeżdża Amerykanin na wieś i gospodarz do niego godo:
– Idź do chlewa i wyciepej gnój.
Amerykanin godo do gospodarza:
– What?
– Ja, łot krowy i łot konia.

Roz Antek z Franckiem szli wele kościoła. Naroz Antek zdjął czopka na znak pozdrowienia.
– Jo myśloł – pado Francek – żeś ty z Panem Bogiem na bakier?
– No bo tak jest – pado Antek – my sie ino pozdrowiomy ale ze sobą nie godomy!

Spotkoł roz kolega drugiego i pyto go:
– Cóż tam u ciebie słyhać?
– Ano starzeję sie i chcę się ożenić, coby mi kto mioł aby oczy zawrzyć.
– No wiesz – pado kolega – jo ci powiem prowde. Miołech dwie baby, ale one mi dopiero oczy otwarły

Franczek skąd mosz nowy rower?
– Ach wiesz bylech z Mariką na kąpielisku. Kąpalimy my sie, potem całowali my sie, potem my sie już zaś kąpali, a potem... Marika powiedziała: „A teraz se Francik weź to na co mosz ochotę”. No to mie nie trza dwa razy godać. Łaps za koło i już moje.

Wwiesz – pado kolega do kolegi – baba to jest jak ten anioł stróż. Po ślubie to ten anioł furgo do nieba, a kole ciebie to ino ten stróż zostanie.

Spotkało sie roz dwóch górników.
– Zeflik znosz śląski napój na k..? – pyto jeden.
– Kwaśnica!
– Psinco!
– No to co?
– Krzynka piwa!
– No to ci teraz też powiem. Znosz śląski napój na d..?
– Nie?
– Dwie krzynki piwa!

„Wspólne kołędowanie” w Bogunicach

30 stycznia 2019 r. w murach OSP Bogunice rozbrzmiały najpiękniejsze kolędy, a to za sprawą spotkania dla osób niepełnosprawnych pn. „Wspólne kołędowanie”. Gościem specjalnym spotkania była Pani Honorata Węgorz Wiceprzewodnicząca Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.

Tegoroczne kołędowanie to przede wszystkim najpiękniejsze polskie oraz światowe kolędy i pastorałki: „Wśród nocnej ciszy”, „Cicha Noc”, „Gdy śliczna Panna” „Mario, czy już wiesz?” w wykonaniu Chóru „Małgorzata”, Zespołu „Adagio” oraz Wolontariusza Ośrodka Wspierania Rodziny P. Wojciecha Wajs. Bogaty program artystyczny przygotowali również podopieczni Ośrodka Wspierania Rodziny w Nowej Wsi,

którzy wystąpili w przedstawieniu „Nadchodzi Zbawiciel”. Przedstawienie zachwyliło licznie zebranych gości, dostarczając im wielu wzruszeń, a nawet łez.

Spotkanie było wyjątkową okazją do wspólnych rozmów o potrzebach, jak i problemach osób niepełnosprawnych.

Moje rozważania.

Piszę na kilka godzin przed domniemanym końcem świata (potężny meteor ma uderzyć w ziemię) ale jakoś to mnie mniej przejęło od faktu, że my-dotąd zgrana paczka chłopów pod nazwą Klika Machnika, zawiedliśmy oczekiwania pań z koła KGW z Pstrążnej. Z powodu nieoczekiwanej choroby połowy składu zespołu (ze mną włącznie) pozostali uznali, że nie są w stanie sprostać wyzwaniu i zrezygnowali z występu. Gorąco za to przepraszam panie z Pstrążnej a szczególnie p. Sołtys B. Gajda. Ten rok zaczął się dla mnie fatalnie. Już 2 stycznia w domu miałem zapchaną kanalizację, zepsuł się zamek w drzwiach i były kłopoty z wyjściem a w kilka dni później dowiaduję się, że napisany przeze mnie projekt konkursowy z zakresu kultury jest odrzucony bo napisałem go na niewłaściwym formularzu. Z tym wiązało się ewentualne dofinansowanie biesiady z okazji 25-lecia Kluki i oczywiście nie! Trzeba było sobie bez tego radzić a tu kolejny kłops, bo okazało się, że Członkowie TMRu jakoś do zabawy nie garnęli się, nie wyłączając Członków Zarządu. To może załamać ale trzeba było zacisnąć zęby i robić swoje. Społeczny awans czasem rodzi poważne kłopoty. Mam tu na myśli wygranie w wyborach do Rady Miasta mojej zastępczyni kol. Alicji Kołodziej, która musiała zrezygnować z Zarządu TMRu, bo nie można łączyć funkcji Radnej z członkostwem w Zarządzie stowarzyszenia, który prowadzi działalność gospodarczą a my jesteśmy taką organizacją (wydawanie gazety Kluka) A więc kolejne zmiany do rejestru KRS a każda zmiana kosztuje! Tak więc w Zarządzie kolejne roszady: zastępcami zostali Jerzy Majer i Alicja Pawełek, skarbnikiem Mariusz Stebel, sekretarzem Jan Jargoń. Kolejna przykra niespodzianka. Ustawowo zobowiązano stowarzyszenia do składania sprawozdań tylko w wersji elektronicznej a to wiąże się z posiadaniem tzw. podpisu elektronicznego. Dotąd wy-

starczył jeden podpis – Prezesa, co i tak kosztowało 300zł. a teraz wymaga się by pod sprawozdaniem złożyli elektroniczne podpisy wszyscy Członkowie Zarządu (w tym przypadku 11 osób) - skąd na takie wymogi wziąć kwotę 2000 zł? To nie tylko problem dla naszej organizacji! A w kraju nie jak w raj - raczej jak w symbolicznym czyścicu gdzie tłumaczą się kolejni aferzyści, złoczyńcy, kombinatorzy a pozostałe dusze są cicho - zadowolone, że to ich nie dotyczy a mają przy tym porcję rozrywki patrząc do tego na Sędziów, którzy też się dziwią, że prawie po równo są ci z lewicy i prawicy. Zaczęłam od przerażających prognoz, których nie wolno lekceważyć bo jak nie zastanawiać się nad losem świata jeśli sami widzimy zmiany w klimacie, czytamy informacje naukowców, że za 30 lat ma nas ludzi być 12 mld i zabraknie żywności i czystej wody a to doprowadzi do wojen i migracji ludzi których nic nie zatrzyma. Do tego proroctwa, że Papież Franciszek jest ostatnim papieżem. Czy te informacje zmuszą nas do refleksji i zmiany w zachowaniu, wypowiedziach, działaniu tak w życiu osobistym jak i publicznym? Nie można tylko narzekać bo nigdy nie jest tak źle by nie mogło być lepiej i tak było i w naszym przypadku. Udało się wyjaśnić nieporozumienia na linii Zarząd - Władze Miasta dzięki spotkaniom z Z-cą Burmistrza M. Bolisęgą i Naczelnikiem D. Moricem oraz spotkaniem z Radnymi Komisji d/s polityki społecznej, odbyły się 2 ważne zebrania Zarządu TMRu. Nasz zespół Kliki wystąpił z powodzeniem w Czyżowicach i najważniejsze - udało się zorganizować i przeprowadzić zapowiadaną biesiadę z tańcami z okazji 25-lecia naszej Kluki. Tu składam gorące podziękowania współorganizatorom tej imprezy: zespołowi, kabaretowi „Ciaproki”, personelowi Przedszkola nr 4 z p. Dyrektorką Iloną Sklarek i wszystkim uczestnikom biesiady, którzy stworzyli niezapomnianą atmosferę pięknej radosnej zabawy! Pokłósiem złych informacji na temat rydułtowskiego szpitala, w tym braku opieki lekarskiej w nocy i dni wolne (dziś wiemy, że to z braku lekarzy, którzy nie chcą dodatkowych dyżurów) jest inicjatywa zbierania podpisów od Mieszkańców w sprawie włączenia Rydułtów do powiatu rybnickiego. O tej inicjatywie lojalnie poinformowaliśmy Władze Miasta. W lutym chcemy złożyć wniosek na realizację projektu w tzw. trybie 90 dniowym. Kontynuujemy działania w ramach projektu „Rydułtowski Klub Seniora” oraz „Bank Usług Lokalnych”, jedziemy z Kliką z koncertem dla niepełnosprawnych w Radlinie, przygotowujemy program związany z organizacją Dnia Kobiet i na to wszystko trzeba pieniędzy, stąd zwracam się do naszych Członków i Przyjaciół o przekazywanie 1% z podatku na cele programowe TMRu i dawanie ogłoszeń, podziękowań, życzeń do Kluki. To kosztuje od 12,30zł. do 246zł. (pół strony)

H. Machnik

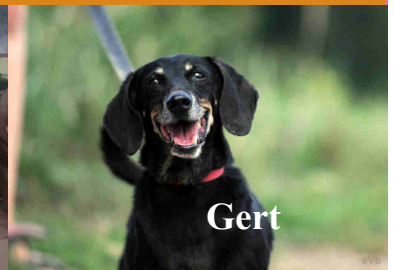
Gdzie można kupić „Klucę”?

- F.H.U. „Tabak”, ul. Ligonia 3
- KWK Rydułtowy, ul. Leona
- F.H.P.U. Maria Karasek, ul. Plebiscytowa 48
- Sklep Wielobranżowy M. Świącicki, ul. Radoszowska 61
- Petrol Point Group Migrex Sp. z o.o., ul. Raciborska 275
- Foto „Sycha”, ul. Bema 22
- Handel Hurt. I Detaliczny K. Pawelek, Traugutta 264
- Sklep Ogólnospożywczy Ewa Łaciok, ul. Plebiscytowa 26
- Nowalijka Sp. z o.o., ul. Ligonia 16
- Handel Art.. Przemysł. Weronika Nowak-Szynk, ul. Ofiar Terroru 41 i ul Raciborska Zaczarowany Olówek
- Urząd Gminy Lyski, ul. Dworcowa 1 A, Lyski
- Foto. Baron ul. Ofiar-Terroru
- Kwaciarnia „Margaretka” ul. Spokojna

Psiaki i kociaki szukają domu!!!
Informacja pod telefonem: 605 109 891

**Szczeniaczek
Elmo**

Gert

Bruno

Gres

Ruben

Erast

Pirat

**PRZYJDŹ
I UPEWNIJ SIĘ,
ŻE JESTEŚ ZDROWA**

Centrum Onkologii-Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie
 Oddział w Gliwicach

ZAPRASZA NA:

**bezpłatną cyfrową
MAMMOGRAFIĘ**

Panie w wieku od 50 do 69 lat

Miejsce i termin wykonywania badań w mammoście gliwickiego Centrum Onkologii:

RYDUŁTOWY – BIBLIOTEKA

ul. Mickiewicza 33

13, 14 marca w godz.: **10.00-17.00**

15 marca w godz.: **8.30-15.30**

BEZ ZAPISÓW!

Informacja tel.: 32 278 98 96, 784 067 503
 www.io.gliwice.pl

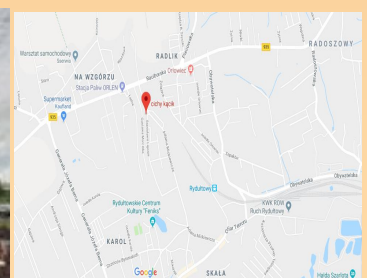

Prosimy pamiętać o zabraniu ze sobą dowodu osobistego oraz zdjęć z poprzedniej mammografii - jeżeli była wykonana. Bezpłatne badanie przysługuje co 2 lata.
 Mammografia finansowana jest przez NFZ w ramach Populacyjnego programu wczesnego wykrywania raka piersi.

**„CICHY KĄCIK” BAR Rita Pielczyk
ZAPRASZA**

"Pielczyk Rita Firma Produkcynjo-Handlowo-Uslugowa" jest barem z fast foodem i proponuje obszerną paletę pysznych potraw w atrakcyjnej cenie. Restauracja współpracuje z najlepszymi kucharzami i stara się o miły serwis. Możesz w tym miejscu zjeść wyjątkowy posiłek. Dodatkową zaletą baru jest dogodna lokalizacja, a także wygodne pory działania. Dlatego to miejsce chętnie odwiedzane jest przez gości.

Siedziba firmy znajduje się w Rydułtowy (województwo śląskie). Jeżeli chcesz bezpośrednio skontaktować się z "Cichy Kącik" Bar Rita Pielczyk – kieruj się pod adres: ul. Ligonia 3, Rydułtowy. Z "Cichy Kącik" Bar Rita Pielczyk możesz skontaktować się nie tylko na miejscu, ale także telefonicznie, pod numerem 32 457 72 19

Mapa dojazdu

Poczuj ciepłą stronę życia w mieście

Ciepło... ciepłej... ciepłutko... Brawo!

Masz dobry sposób na ciepło w mieście. Jeśli używasz ciepła systemowego, to o nic więcej nie musisz się martwić. Dbamy o to, aby w Twoim mieszkaniu zawsze było miło, bezpiecznie i ciepło. Dzięki temu masz czas na robienie rzeczy, na które właśnie masz ochotę. Ciesz się ciepłą stroną życia w mieście, a nam pozwól zająć się ogrzewaniem.

www.ryd.com.pl

Sprzedaż ekogroszku z KWK Piekary, workowany i luzem wraz z dostawą.

Tel: 501 538 428
www.transstal.eu

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Rydułtowy, ul. Tetmajera 150

Poradnie lekarskie prowadzone w ramach podpisanych kontraktów z NFZ

Lekarza POZ, Ginekologiczno-położnicza, Dermatologiczna, Okulistyczna, Laryngologiczna, Leczenia bólu, Neurologiczna, Urazowo-ortopedyczna, Leczenia uzależnień, Medycyny paliatywnej, Hospicjum domowe

Poradnie lekarskie prowadzone w ramach usług komercyjnych (odpłatnych)
Alergologiczna dla dzieci, Medycyny pracy

Gabinety Specjalistyczne na ul. Strzelców Bytomskich 9 w Rydułtowach służą pomocą

Wizyty prywatne:

Chirurgia

Dermatologia

Urologia

Reumatologia

USG, Doppler, Radiologia

Kosmetologia

Trychologia

Podologia

Poradnia dietetyczna DIETIKON

Wydawca: Towarzystwo Miłośników Rydułtów, Rydułtowy, ul. Traugutta 289, tel. (032) 414-00-66; Kolegium Redakcyjne (tel. 324140066); Red. Nacz. Joanna Rusok, Z-ca Red. Nacz. M. Stebel, Sekretarz: J. Rusok, członkowie: H. Machnik, S. Brzęczek, M.A.Wieczorek, J.Majer, E. Bluszcz, J. Oleś, A. Kołodziej, W. E. Jankowska, B. Kosowski, L. Majer;

e-mail: kluka.tmr@interia.pl; nasza strona: www.tmrzydultowy.pl; Redaktor wydania: Joanna Rusok, Janina Oleś.

Zdjęcia na zlecenie TMR wykonują: FOTO BARON Rydułtowy, ul. Ofiar Terroru 20a, tel. 324579177;

FOTO SYCHA Rydułtowy, ul. Bema 22, tel. 324579242. Druk gazety: MZ Druk Radlin

Materiały zamieszczone w „Klucze” są zastrzeżone. Redakcja nie odpowiada za treść nadesłanych do druku korespondencji. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji nadesłanych tekstów.